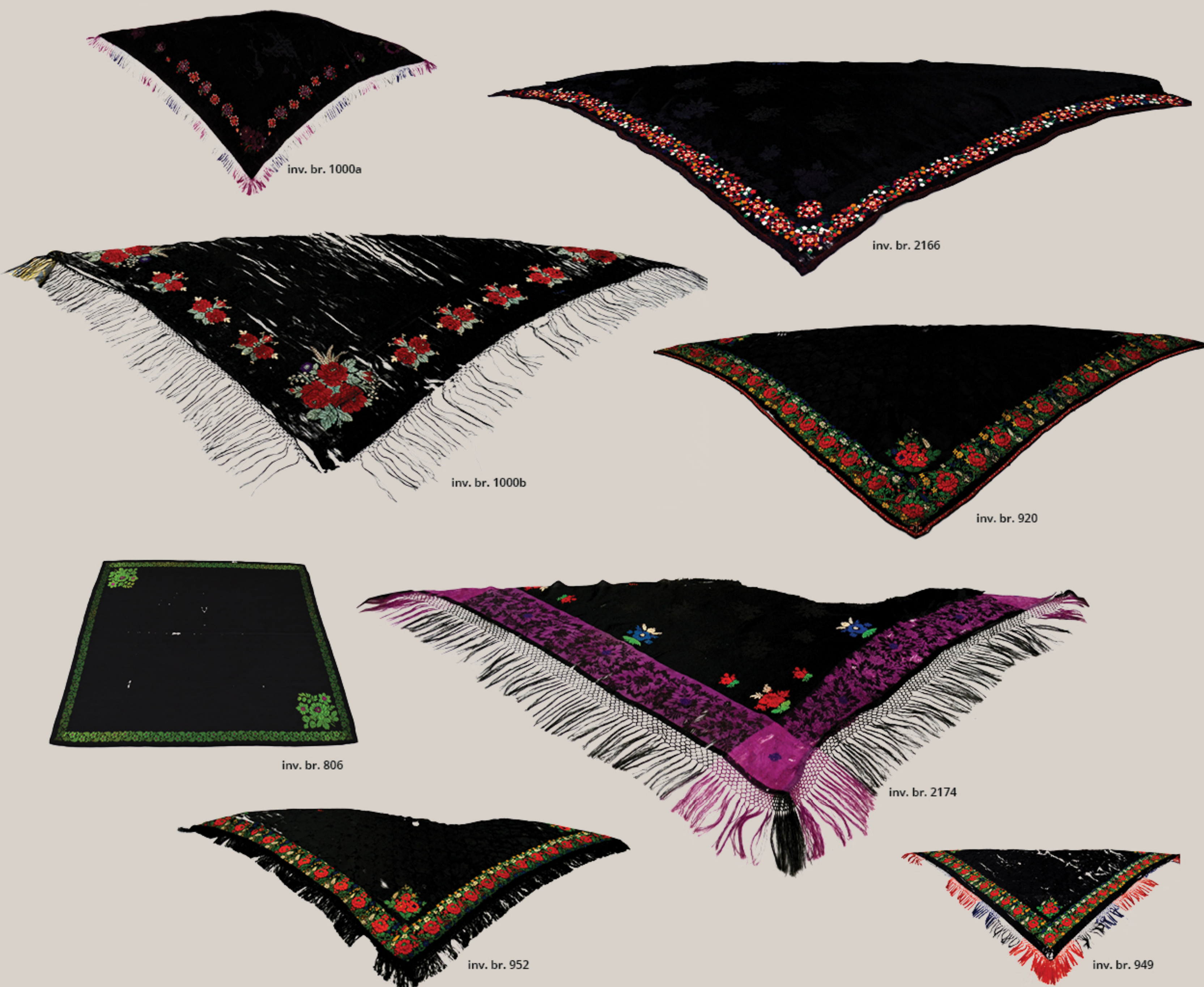

Preventivna zaštita i konzervacija rubaca iz Etnografske zbirke tekstila Muzeja grada Koprivnice

UVOD

Projektom planirane i sustavne zaštite materijalne baštine obuhvaćeni su Rupci svilnaki iz Etnografske zbirke tekstila iz fundusa Muzeja grada Koprivnice. Rupci su dio ivanečke nošnje, datiraju iz 19. i 20. stoljeća, a nošnja toga tipa bila je uobičajena za sela župe u čijem se središtu nalazio Koprivnički Ivanec (Koprivničko-križevačka županija, sjeverozapadni dio RH). Izrađeni su od crnih svilenih tkanina u osnovi, te ukrašeni florealnim motivima izvedenim tehnikom tkanja i vezenja, dok neke dodatno uokviruju raznobojne rese strojne izrade.

Vrijednost svilenih rubaca svilnaka i ostalih tekstilnih predmeta iz Etnografske zbirke tekstila Muzeja grada Koprivnice iznimno je važna za lokalno-regionalnu zajednicu jer su ti rupci dio bogate i raznovrsne baštine tradicijskog tekstilnog rukotvorstva grada Koprivnice i koprivničke Podravine. U raznolikosti materijala, boja, ornamentata, ali i tehnika ukrašavanja daje se naslutiti različiti kulturološki utjecaj kroz povijest.

PREVENTIVNA ZAŠTITA I KONZERVACIJA RUBACA

Tijekom 2011. i 2012. godine u Restauratorskom centru Hrvatskog restauratorskog zavoda u Ludbregu na Odsjeku za tekstil provedena je preventivna zaštita i konzervacija osam rubaca iz Etnografske zbirke tekstila Muzeja grada Koprivnice. Svilene tkanine od kojih su rupci načinjeni bile su onečišćene kontaktnim i aerosolnim prljavštinama. Uporabom i starenjem materijala nastala su oštećenja tekstilnog nosioca u vidu poderotina i nedostajućih dijelova. Kao posljedica fotokemijske degradacije vidljiva je promjena u intenzitetu tona obojenja pojedinih predmeta, gubitku njihove fleksibilnosti i čvrstoće.

Zbog stanja u kojem se rupci nalaze, a u svrhu čuvanja, provedena je njihova preventivna zaštita i konzervacija, što podrazumijeva: dezinfekciju rubaca plinovitim dušikom (N_2) u komori s modificiranom (bezoksi) atmosferom koja ima latentni učinak na insekte u svim fazama infestacije bez štetnog utjecaja na tekstilne predmete i okoliš; fotografsku i grafičku dokumentaciju konstrukcijskih karakteristika predmeta; suhi postupak čišćenja kojim su muzejskim usisivačem uklonjene aerosolne prljavštine mehaničkim postupkom, te relaksaciju u svrhu izravnavanja tkanina i vraćanja dijela kapilarne vlage ultrazvučnim raspršivačem pare s regulatorom jačine i temperature vodene pare.

Za čuvanje rubaca osigurane su kutije od beskiselnog kartona izrađene prema dimenzijama predmeta s odgovarajućom popunom koja na propisani način odvaja slojeve, štiti pregibe i rese te služi kao nosilac opterećenja prilikom rukovanja predmetima.

Autorice:

Maja Vrtulek, konzervator-restaurator
Ada Vrtulek Gerić, konzervator-restaurator
Hrvatski restauratorski zavod, Restauratorski centar
Ludbreg, Odsjek za tekstil

Suradnice:

Venija Bobnjarić-Vučković, konzervator savjetnik
Štefica Nemeč, suradnik restauratora tehničara

Fotografska dokumentacija:

Nikolina Oštarijaš, konzervator tehničar fotograf
Natalija Vasić, viši konzervator tehničar fotograf

Dizajn i priprema:

Ljubo Gamulin